

OBSAHY OBORŮ OČK

Tento dokument nabývá platnosti k 1.9.2025.

Úvod	2
OČK hospodaření (HOS)	4
OČK metodika (MET)	5
OČK myšlenkové základy a historie skautingu (MZHS)	6
OČK organizace (ORG)	8
OČK právo (PRV)	9
OČK táboření a bezpečnost (TAB+BEZ)	11
OČK vedení oddílu (VED)	13
OČK pedagogika (PED)	14
OČK psychologie (PSY)	16
OČK první pomoc (PP)	17

ÚVOD

K získání kvalifikace OČK je třeba, aby uchazeč prokázal svou odbornou, didaktickou a lektorskou způsobilost. Uchazeč dále splňuje podmínky pro získání jednotlivých OČK dle ŘVČČJ a Směrnice k oprávněním vzdělavatelů ke zkoušení.

Obsah toho, co by měl uchazeč o OČK umět a znát po didaktické stránce, je popsán níže, jakožto obecně platné pravidlo napříč obory OČK. U některých oborů je možná odchylka. Každý z oborů OČK má ve svém obsahu definované kompetence uchazeče z pohledu odbornosti a seznam požadovaných podkladů pro jejich prokázání. Přiloženy jsou též odkazy na doporučenou literaturu.

Obecný profil držitele OČK

Držitel OČK:

- Naplňuje projevy kompetencí přiřazené k oboru v obsahu ČZ a VZ.
- Má praktické zkušenosti v příslušném oboru.
- Sleduje vývoj v příslušném oboru, aktualizuje svoji vlastní kompetentnost.
- Umí předávat a ověřovat vzdělávací obsah pro naplnění příslušných projevů kompetencí. Předávání a ověřování zvládá efektivními a atraktivními formami, vhodně je zařazuje do koncepce kurzu, didakticky je strukturuje.
- Dokáže rozlišit, kdy má uchazeč o ČZ či VZ rozvojový potenciál a kdy je správné mu kvalifikaci neudělit. V případě neudělení kvalifikace to dokáže uchazeči vhodně zdůvodnit (formativní hodnocení).
- Jedná a komunikuje skautsky s respektem k druhým. Dovede komunikovat také s neúspěšnými uchazeči o ČZ nebo VZ. Dovede poskytnout vlídnou, konstruktivní a rozvoj podporující zpětnou vazbu.

Didaktika

Uchazeč:

- Pracuje s projevy kompetencí, které předává a ověřuje.
- Dokáže naplánovat, jak se konkrétní obor bude realizovat na vůdcovském/čekatelském kurzu vč. návazností jednotlivých témat a programů.
- Dokáže stanovit cíle jednotlivých bloků na ose znalost - dovednost - postoj.
- Umí zvolit vhodné metody (prostředky) k rozvíjení příslušných kompetencí a jejich ověřování.
- Ví jaké znalosti a dovednosti má rozvíjet u uchazečů o ČZ/ VZ a dokáže tyto úrovně rozlišit.

- Při ověřování znalosti (zkouška, test apod.) klade důraz na ověření, zda uchazeč problematice rozumí a umí ji aplikovat do praxe.
- Určí priority a důležitosti jednotlivých témat/ projevů kompetencí.
- Pojmenuje přesahy do dalších oborů.

Pohovor a jiné formy ověřování

Způsobů jak ověřit, zda uchazeč splňuje podmínky k udělení OČK dané Řádem, či Směrnicí je celá řada.

Cílem pohovoru je ověřit faktickou znalost oboru, tedy to, zda žadatel rozumí předávanému obsahu a umí ho aplikovat. Probíhá jako rozprava nad navrhovanou osnovou vzdělávacího programu, dalšími odevzdanými materiály a odpověďmi z dotazníku.

Pohovor se koná zároveň s oběma guaranty, aby bylo možné v rámci diskuze nabídnout více pohledů a přístupů. Guaranti respektují možný odlišný pohled uchazeče na prioritu jednotlivých kompetencí, časovou dotaci věnovanou různým tematickým celkům i na způsob rozvoje a ověřování kompetencí.

Dále se jedná o:

- absolvenci metodického semináře lektorovaného guaranty OČK nebo
- metodické zpracování oboru pro ČZ/VZ;
- mentoring - doprovázení žadatele zkušeným držitelem OČK a následný pohovor s 1 guarantem (viz [Křížovatka](#)) nebo
- samostudium a standardní žádost o OČK vč. následné komunikace a pohovorů se 2 guaranty.

OČK HOSPODAŘENÍ (HOS)

Držitel OČK hospodaření má dostatečný odborný základ v oblasti hospodaření, aby dokázal systematicky a s nadhledem přemýšlet o tom, jak jednotlivé oblasti z hospodaření promítnout do vzdělávacího procesu vůdcovské/ čekatelské zkoušky (případně střediskového minima - při splnění dalších podmínek).

ODBORNOST

- Zná postup vzniku a zpracování účetních dokladů v kontextu oddílové a střediskové praxe (včetně náležitostí prvotních dokladů). Rozumí oběhu účetních dokladů (a dalších účetních záznamů) ve středisku, včetně povinnosti archivace.
- Má znalost sestavení rozpočtu akce (malé i velké) a zná návaznost na hospodaření oddílu, resp. střediska. Má detailní znalost hospodaření na akci, vč. schopnosti vést pokladní knihu, sestavit vyúčtování akce (včetně porovnání s rozpočtem před akcí). Okomentuje předložený peněžní deník. Chápe funkci průběžných položek a dalších sloupců peněžního deníku. Dokáže vysvětlit, jaký je rozdíl mezi zůstatkem v pokladně akce a hospodářským výsledkem akce.
- Zná základní daňové souvislosti oddílových činností v rámci hlavní činnosti OJ (případně vedlejší výdělečné činnosti).
- Uvědomuje si návaznost oddílových hospodářských činností na hospodářské činnosti střediska.
- Rozumí finančnímu řízení a plánování v kontextu fungování oddílů ve středisku, včetně komplexní znalosti finančních zdrojů vhodných pro podporu fungování oddílové činnosti, dokáže vysvětlit výhody vícezdrojového financování. Rozumí problematice dlouhodobé udržitelnosti financování OJ. Zná zdroje informací o finanční situaci OJ. Dokáže vysvětlit, jakým způsobem se nakládá s dotacemi MŠMT (příp. dalšími dotacemi a dary), jak je v účetnictví odlišit (jak pro JÚ, tak pro PÚ).
- Má znalost evidence a správy majetku. Zná základní kategorie majetku. Vysvětlí vztah mezi evidencí majetku a inventarizací majetku. Rozumí problematice závazků.
- Má znalost základních hospodářských předpisů Junáka - českého skauta na úrovni hlavního spolku i na úrovni VOJ, OJ (včetně znalosti, kde jsou uloženy). Umí uvést příklady jak a kdy je budou účastníci kurzů používat. Zná také právní předpisy v oblasti účetnictví neziskových organizací.
- Dovede používat nástroje pro zajištění hospodářské činnosti jednotek.
- Rozumí vztahům a odpovědnosti činovníků střediska a oddílů v kontextu hospodaření. Činnosti v oblasti hospodaření a jeho následné kontroly mohou být v OJ rozděleny různě, uchazeč si je vědom přesahů (navazující role na OJ mohou být správce základny/ klubovny, oblast fundraisingu, činnost revizní komise...).

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Skautský životopis se zdůrazněním souvislostí s oborem hospodaření dle směrnice k OČK.
- Příprava programu z oblasti hospodaření, který uchazeč realizoval/ bude realizovat na vzdělávací akci, vč. navrhovaného způsobu ověření.

DOPORUČENÁ LITERATURA

ČEKATELSKÁ a VŮDCOVSKÁ zkouška – příslušné kapitoly dle kompetencí. Dostupné [ZDE](#).

Skautská Křižovatka. Metodiky v sekci hospodaření. Dostupné [ZDE](#).

STEJSKAL, Jan. *Hospodaření nestátní neziskové organizace*. Praha: TDC, 2014.

STEJSKAL, Jan. *Účetnictví pro nestátní neziskové organizace*. Praha: TDC, 2014.

STEJSKAL, Jan. *Jednoduché účetnictví*. Pardubice: Junák – Pardubický kraj, 2019.

DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v teorii*. Praha: Wolters Kluwer, 2016.

DOBROZEMSKÝ, Václav a STEJSKAL, Jan. *Nevýdělečné organizace v praxi*. Praha: Wolters Kluwer, 2017.

PELIKÁNOVÁ, Anna. *Účetnictví, daně a financování pro nestátní neziskovky*. Praha: Grada Publishing, 2024.

HAKALOVÁ, Jana; PŠENKOVÁ Yvetta a KRYŠKOVÁ, Šárka. *Daňová evidence podnikatelů a jednoduché účetnictví neziskových subjektů*. Praha: Wolters Kluwer, 2025.

OČK METODIKA (MET)

Držitel OČK metodika rozumí skautské výchovné metodě jako komplexnímu celku i jejím jednotlivým částem tak, aby dokázal systematicky a s nadhledem přemýšlet o tom, jak SVM aplikovat do vzdělávacího procesu vůdcovské/ čekatelské zkoušky. Rozumí také plánování, vztahu mezi cíli a prostředky a výchovným nástrojům Junáka - českého skauta.

ODBORNOST

- Rozumí skautské výchovné metodě (SVM) a má prokazatelnou zkušenost s jejím používáním. Umí SVM předávat účastníkům.
- Ovládá proces plánování pro oddíl a dokáže ho předat účastníkům (zejména v kontextu stanovování výchovných cílů a volbě odpovídajících prostředků). Rozumí principům dramaturgie.
- Má přehled o aktuálních výchovných nástrojích Junáka - českého skauta pro jednotlivé věkové kategorie, dokáže tuto oblast předat účastníkům na kurzu.

- Sleduje dění v organizaci včetně novinek a trendů ve výchově a vzdělávání, vytváří si na ně názor a zkouší je aplikovat.
- Zajímá se o skautské vzdělávání a je v kontaktu s dnešní generací účastníků.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

DOPORUČENÁ LITERATURA

Skautské metodické příručky

JUNÁK - český skaut. *Postojové kompetence : metodika pro vzdělavatele*. Dostupné [ZDE](#).

VOŇAVKOVÁ, Věra a kol. *Tichou poštou: několik dopisů o smyslu skautingu*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2005. Dostupné také [ZDE](#).

KUPKA, Ondřej. *Družinový systém*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2005. Dostupné také [ZDE](#).

ŽÁRSKÁ, Magdaléna et al. *Jak pracovat se stezkou: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2008. Dostupné také [ZDE](#).

HLAVINKA, Filip, VACKOVÁ Petra. *Úvod do lektorství, didaktiky a ověřování*. Praha: Junák - český skaut, TDC, 2020. Dostupné [ZDE](#).

Skautské časopisy

BRZOBOHATÝ, Libor (ed). *Skauting: dvouměsíčník pro skautskou výchovu*. Praha: Junák - český skaut, 1962 - . Dostupné také [ZDE](#).

Další zajímavé zdroje

PELÁNEK, Radek. *Příručka instruktora zážitkových akcí*. Praha: Portál, 2013

HANUŠ, Milan, HANUŠ Radek a kol. *Instruktorský slabikář: metodická příručka pro všechny, kdo organizují kurzy zážitkové pedagogiky*. Praha: Grada, 2016.

DRAHANSKÁ, Petra. *Učení prožitkem: jak postavit vaše rozvojové, výchovné a vzdělávací programy na prožitku*. Račice: Petra Drahanská, 2020.

OČK MYŠLENKOVÉ ZÁKLADY A HISTORIE SKAUTINGU (MZHS)

Držitel OČK myšlenkové základy a historie skautingu rozumí skautským ideálům a dějinám, a dokáže je inspirativním způsobem vysvětlovat a předávat v kontextu vzdělávání - vůdcovské/ čekatelské zkoušky.

ODBORNOST

- Ví, co dělá skauting skautingem (vyjádřeno v principech, poslání a metodě), rozumí těmto pojmům a ztotožňuje se s hodnotami prezentovanými principy.

- Chápe, jak se tři principy promítají do skautského slibu a zákona.
- Chápe rozdíl mezi duševním a duchovním.
- Umí hodnoty, na kterých stojí skautské hnutí popsat, vysvětlit ostatním a zdůvodnit, proč tyto hodnoty sdílí.
- Dovede vysvětlit, jak se tyto hodnoty projevují v jeho vlastním životě i životě skautského společenství, jehož je členem (oddíl, středisko, kurz, odbor atd.).
- Zná inspirativní zdroje a nejzákladnější historické údaje světového a českého skautingu, orientuje se v událostech přelomových let českého skautingu (1938, 1949-50, 1968-70, 1989-90) a chápe jejich souvislosti s obecnými historickými událostmi. Ví, jaká mravní dilemata s nimi byla spojena. Orientuje se také v polistopadovém období vývoje Junáka a dokáže popsat jeho průběh, včetně problémů, které se řešily.
- Umí vytřídit body kompetenčního profilu vůdce oddílu související s MZHS (s využitím kompetenčního profilu).
- Dokáže vlastními slovy charakterizovat požadavky k čekatelské a vůdcovské zkoušce z oblasti MZHS (s využitím příslušných směrnic s obsahem zkoušky).
- Umí popsat, jakým způsobem rozvíjet u dětí svědomí, duchovní hodnoty a duchovní život (v tom spočívá jádro ústní zkoušky).

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Struktura a forma zpracování zvoleného (vlastního vymyšleného) programu na téma MZSH pro vzdělávací akci.
- Návrh osnovy vzdělávacích bloků z oblasti MZHS pro čekatelský a vůdcovský kurz, která bude rozvíjet všechny důležité kompetence a bude respektovat časové možnosti skautských vzdělávacích akcí.
- Detailně zpracované návrhy dvou konkrétních programů (každý pro jinou věkovou kategorii) na podporu duchovního života zvolené věkové kategorie a jednoho s historickou tematikou.

DOPORUČENÁ LITERATURA

ZAJÍC, Jiří a kol. *Kdo jsem: metodika ke skautské stezce*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2008.

ZAJÍC, Jiří. *Nikdy nekončící dobrodružství*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2006.

NAVRÁTIL, Zdeněk. *Nikdy nekončící hledání: pět textů věnovaných duchovní podstatě skautského hnutí*. Praha: Ekumenická lesní škola, 2014.

PEČENÝ, Jan. *Skautský slib, jeho význam a metodika bezprostřední přípravy*

PEČENÝ, Jan: *Skautský zákon pro činovníky*

BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl. I*. Liberec: Skauting, 1992.

VOŇAVKOVÁ, Věra a kol. *Tichou poštou: (několik dopisů o smyslu skautingu)*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2005. Dostupné také [ZDE](#).

Stanovy Junáka, hlava II. Dostupné [ZDE](#).

NOSEK - WINDY, Václav. *Cestou k pramenům: 100 let skautingu v obrazech*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, [2012?].

ZAJÍC, Jiří. *Myšlenkové základy skautingu*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2000. Kapitola 4

LEŠANOVSKÝ, Karel. *Stručné dějiny českého skautingu v období 1968-1970: tehdejší události a jejich důsledky*. Praha: Občanské sdružení Čin, 2003.

PLAJNER, Rudolf. *Zavátou junáckou stezkou: výběr z díla*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, 2001.

SVOBODA, Milan. *Hledání zaváté stezky: příspěvek k dějinám českého skautingu*. Praha: Leprez, 1994.

SVOJSÍK, Antonín Benjamin. *Signály z neznáma*. Praha: Junák - český skaut, TDC, 2016.

ŠANTORA, Roman et al. *Skautské století: dobrodružný příběh 100 let českého skautingu*. Praha: Junák - český skaut, TDC, 2012.

NAGY, László. *250 miliónů skautů*. Praha: Junák, 1999.

OČK ORGANIZACE (ORG)

Držitel OČK organizace rozumí tomu, jak v Junáku - českém skautu funguje rozhodování a řízení (na všech úrovních). Dokáže to vysvětlovat a předávat v kontextu vzdělávání, tedy u vůdcovské/čekatelské zkoušky.

ODBORNOST

- Rozumí organizační struktuře Junáka - českého skauta (čínovnická demokracie, princip sněmů, řídicí orgány).
- Rozumí systému vnitřního práva organizace (stanovy, řády, směrnice, vyhlášky) včetně toho, jak se předpisy mohou změnit.
- Rozumí organizačnímu řádu (základním funkcím a činnostem).
- Ovládá administraci ve skautlSu na úrovni střediska.
- Má přehled o skautských informačních zdrojích (Křižovatka, Zpravodajství, SkautFórum, SkautInfo...). Dovede kriticky vyhodnocovat informační zdroje.
- Zná podpůrné organizační a personalistické nástroje (kurzy, pojištění, benefity, nástroje pro vzdálenou spolupráci...).
- Zná obsah Stanov Junáka - českého skauta a organizačního řádu; umí kteroukoliv jejich část metodicky vyložit a aplikovat.

- Zná řady Junáka, ví, jakou problematiku který z nich řeší a orientuje se v nich. Obdobně zná i nejdůležitější směrnice VRJ.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Skautský životopis se zdůrazněním souvislostí s oborem organizace dle směrnice k OČK.
- Příprava programu, z oblasti organizace, který uchazeč realizoval/ bude realizovat na vzdělávací akci, vč. navrhovaného způsobu ověření.

DOPORUČENÁ LITERATURA

Spisovna Junáka - českého skauta. Dostupná [ZDE](#).

OČK PRÁVO (PRV)

Držitel OČK právo rozumí právním kontextům skautské činnosti, zná relevantní právní předpisy a procesy. Dokáže právní problematiku srozumitelně promítnout do vzdělávacího procesu vůdcovské/ čekatelské zkoušky.

ODBORNOST

- Vysvětlí, co je to právo a právní norma, umí uvést příklady právních norem. Vysvětlí rozdíl mezi právní a jinou normou.
- Vysvětlí, kde hledat právní předpisy a jak se v nich orientovat.
- Vysvětlí, co je to fyzická a právnická osoba a umí použít příklady z činnosti oddílu. Umí vysvětlit, kdy nabývá a pozbývá svéprávnosti a právní osobnosti a co tyto pojmy znamenají.
- Vysvětlí, které jednotky v Junáku mají právní osobnost a proč.
- Vysvětlí, co je právní jednání a jakým způsobem právně jedná fyzická osoba a právnická osoba, kdo může zastupovat středisko a v jakých situacích, umí vysvětlit, kdo je to statutární orgán a kdo je statutárním orgánem střediska.
- Vysvětlí, za jakých okolností vzniká občanskoprávní, trestněprávní odpovědnost a odpovědnost za přestupek, jaké jsou její podmínky. Umí vysvětlit, jaké jsou mezi nimi vztahy a rozdíly a umí k nim uvést praktické příklady.
- Vysvětlí obecně i s použitím praktických příkladů, kdo a za jakých okolností bude nést odpovědnost za škodu při činnosti v rámci oddílu.
- Vysvětlí obecně i s použitím praktických příkladů, kdo má povinnost odčinit újmu způsobenou nezletilými.
- Umí stručně vysvětlit hlavní principy pojištění v Junáku v rozsahu činnosti oddílu.

- Vysvětlí obecně i s použitím praktických příkladů, kdo a za jakých okolností ponese trestní odpovědnost a odpovědnost za přestupek při činnosti oddílu, umí stručně popsat hlavní rozdíly mezi odpovědností za přestupek a za trestný čin.
- Stručně a srozumitelně popíše hlavní práva a povinnosti osoby v postavení obviněného, svědka, poškozeného v trestním a přestupkovém řízení.
- Vybere a vysvětlí skutkové podstaty trestných činů, u kterých zároveň hrozí, že k jejich spáchání dojde i v běžné oddílové činnosti a jejichž předcházení je třeba při organizaci oddílové činnosti věnovat pozornost.
- Vybere z právních předpisů základní pravidla významná pro činnost oddílu a tyto stručně a srozumitelně vysvětlí i s využitím praktických příkladů vztahující se při užívání lesa, ochraně přírody a krajiny, ochrany vod, plavby na vodních tocích, ochraně osobnosti, ochraně práv dítěte, ochraně osobních údajů a provozu na pozemních komunikacích.
- Vysvětlí, kde hledat radu při řešení složitých právních problémů.
- Umí zjednodušit složitou právní teorii a převést ji do zjednodušených konceptů a pravidel, snadno pochopitelných a zapamatovatelných pro cílovou skupinu - tj. neoborníky ve věku uchazečů o ČZ/ VZ.
- Umí rozeznat části (koncepty, instituty) práva, jejichž znalost je pro cílovou skupinu nepotřebná a kontraproduktivní (*např. nasciturus, přičetnost jako nutná podmínka odpovědnosti, apod.*).
- Při výkladu umí použít vhodné a praktické příklady ze života skautských oddílů, v případě skutkových podstat deliktů (tr. správních) umí vybrat ty, které hrozí i "rozumně" fungujícím oddíle, a to s ohledem na činnosti za kterou vedoucí samostatně zodpovídá a naopak vynechat ty nepravděpodobné/ nerelevantní.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Příprava programu z oblasti práva, který uchazeč realizoval/ bude realizovat na vzdělávací akci, vč. navrhovaného způsobu ověření. Příprava obsahuje didaktické poznámky nebo
- dodání materiálu rozvíjejícího obor PRV - příručka/ odborný článek/ e-learning apod. Předložené materiály posuzují garanti OČK.

DOPORUČENÁ LITERATURA

ŠÍMA, Alexander a SUK, Milan. *Základy práva pro střední a vyšší odborné školy*. V Praze: C.H. Beck, 2022

RYSKA, Radovan et al. *Právo pro střední školy*. Praha: Eduko nakladatelství, s.r.o., 2024.

Zákon č. 89/2012 Sb., občanský zákoník

Zákon č. 40/2009 Sb., trestní zákoník

Ústavní zákon č. 1/1993 Sb.

Ústava České republiky

Listina základních práv a svobod

Zákon č. 500/2004 Sb., správní řád

Zákon č. 250/2016 Sb., o odpovědnosti za přestupky a řízení o nich

Zákon č. 289/1995 Sb., lesní zákon

Zákon č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny

Zákon č. 254/2001 Sb., vodní zákon

Zákon č. 361/2000 Sb., o silničním provozu

Zákon č. 114/1995 Sb., o vnitrozemské plavbě

Nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) 2016/679 obecné nařízení o ochraně osobních údajů

OČK TÁBOŘENÍ A BEZPEČNOST (TAB+BEZ)

Držitel OČK táboření a bezpečnost rozumí principům řízení rizika a zajištění bezpečnosti při celoroční skautské činnosti a zná zásady prevence/ řešení rizikových situací. Dále rozumí náležitostem, specifikům a rizikům různých forem táboření. Dokáže tyto oblasti vysvětlovat a předávat v kontextu vzdělávání, tedy na vůdcovském/ čekatelském kurzu.

ODBORNOST

- Zná principy a nástroje řízení rizika a umí je využít při celoroční skautské činnosti.
- Zná omezení a zásady, které jsou v oblasti bezpečnosti upraveny právními normami a týkají se oddílové činnosti.
- Dokáže vyhodnocovat rizika a přijímat adekvátní opatření při běžné činnosti (klubovna, tábor, hry v přírodě, sportoviště), pohybu po pozemních komunikacích (včetně cyklistických aktivit), pohybu v horách, na vodě a v náročném terénu. Také při plnění odborek a zkoušek.
- Ví, jak předcházet rizikovým situacím. Dokáže popsat obecná pravidla pro konkrétní situace (nebezpečné počasí, ohrožení zdraví či života, ohrožení tábora povodní).
- Zná zásady krizového plánování a krizového řízení, dokáže sestavit krizový plán pro vícedenní akci a zajistit jeho účinnost (představení cílové skupině, nácvik). Dokáže popsat obvyklé vzorce chování v krizových situacích. Umí vysvětlit využití skautské krizové linky.
- Dokáže vysvětlit rizika nebezpečných povětrnostních jevů, umí vyhledat relevantní předpovědi a výstrahy pro území ČR a získané informace vhodně využít při plánování a realizaci akcí.

- Uvědomuje si rizika spojená s nadměrnou fyzickou zátěží dětí a dokáže formulovat doporučení pro jejich eliminaci při plánování akcí (délka pochodu, hmotnost batohu, spánek atd.)
- Umí vysvětlit rizika ohrožující psychickou bezpečnost v rámci činnosti skautského oddílu, dokáže poskytnout správný kontakt na odbornou pomoc v oblasti psychického bezpečí, nebo závadného sexualizovaného chování.
- Zná a umí využít dostupné nástroje pro sdílení zkušeností z oblasti bezpečnosti, které organizace nabízí.
- Umí poradit při výběru a nákupu turistického a tábornického vybavení.
- Umí vybrat vhodné místo k táboření, identifikovat jeho výhody, nevýhody a možná rizika. Na zvoleném místě dokáže zajistit stavbu tábořiště a jeho jednotlivých staveb tak, aby byla zajištěna bezpečnost, estetika a přiměřený komfort účastníků tábora.
- Zná obecné předpisy a vnitřní předpisy organizace týkající se táboření - hlášení, povolování, umístění, zajištění hygienických podmínek, ubytování, zásobování a stravování, nakládání s odpady.
- Dokáže vysvětlit specifika různých forem táboření (stálé letní tábory, putovní, vodácké, zimní).

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Komplettní dokumentace ke třem realizovaným táborům, které uchazeč vedl (dle směrnice k OČK); nebo ukázková administrativní a plánovací příprava tábora dle zadání garantů a
- příprava programu z oblasti táboření + bezpečnosti, který uchazeč realizoval/ bude realizovat na vzdělávací akci, vč. navrhovaného způsobu ověření nebo
- předložení vzdělávacích materiálů a didaktických příprav pro úroveň vůdcovského vzdělávání.

DOPORUČENÁ LITERATURA

Zákon o ochraně přírody a krajiny 114/1992 Sb

Zákon o lesích 289/1995 Sb.

Vyhlášky MZ ČR 185/1990 Sb. a 445/1992 Sb.

Směrnice k táborům. Dostupná [ZDE](#).

ČEKATELSKÁ a VŮDCOVSKÁ zkouška. Dostupné [ZDE](#).

Kolektiv autorů. *Vůdcovská zkouška jinak*. Praha: Junák - český skaut, Pardubický kraj, z.s., 2018.

STIBRALOVÁ, Jana a KUTÝ, Jan. *Bezpečně s dětmi a mládeží: metodická příručka Mladých ochránců přírody*. Praha: Mladí ochránci přírody, 2017.

BESIP. *Bezpečný pohyb organizovaného útvaru chodců*. Praha: Ministerstvo dopravy ČR, 2019. Dostupné [ZDE](#).

HERZÁN, Jiří (et al.) *Skautský tábor*. Liberec: Skauting, 1993.

ZAPLETAL, Miloš (et al.) *Bud' připraven*. Liberec: Skauting, 1998.

OČK VEDENÍ ODDÍLU (VED)

Na základě dlouholeté úspěšné praxe ve vedení oddílu rozumí držitel OČK vedení oddílu komplexní problematice tohoto oboru, která zahrnuje mj. strategické směřování, plánování, personalistiku včetně osobnosti skautského vůdce. Obor dokáže vysvětlovat a předávat v procesu vzdělávání, tedy vůdcovské / čekatelské zkoušky.

ODBORNOST

- Rozumí a vysvětlí, jaké jsou osobnostní předpoklady pro roli vedoucího oddílu, co obnáší odpovědnost za skautskou výchovu a jak je vhodné pracovat s autoritou ve vedení oddílu.
- Prokáže praktickou zkušenost s formulováním oddílové vize, práce s cíli, tvorbou plánu oddílové činnosti.
- Dovede vyhodnotit naplnění cílů a získávat zpětnou vazbu.
- Dovede zajistit materiální a technické zabezpečení akcí.
- Vhodně a srozumitelně komunikuje jak dovnitř oddílu (se členy oddílu, s oddílovou radou), tak navenek (s rodiči, se střediskem a vyššími OJ, s úřady). Využívá různé komunikační formy a kanály (online, osobně, individuálně, ve skupině).
- Zajišťuje fungování oddílu po stránce personalistického řízení (nábor, bývalí členové, dospělí nováčci).
- Rozumí významu oddílové rady pro vedení oddílu.
- Dokáže vysvětlit a aplikovat různé styly vedení, podporu týmové spolupráce, delegování úkolů, podporu rádců, řešení konfliktů a nástupnictví.
- Prokáže zkušenost i s jinými typy oddílů, než v jakém uchazeč působí či působil.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Příprava programu, z oblasti vedení oddílu, který uchazeč realizoval/ bude realizovat na vzdělávací akci, vč. navrhovaného způsobu ověření. Příprava obsahuje didaktické poznámky.

DOPORUČENÁ LITERATURA

Kolektiv autorů. *Vůdcovská zkouška – příručka nejen k přípravě na vůdcovskou zkoušku*. Praha: TDC, 2017

Kolektiv autorů. *Vůdcovská zkouška jinak*. Praha: Junák - český skaut, Pardubický kraj, z.s., 2018

BŘICHÁČEK, Václav. *Skautský oddíl I-III*. Liberec: Skauting, 1992-1996.
BADEN-POWELL, Robert: Vlče – skaut – rover. Liberec: Skauting, 1993.
Hájek, Petr. *S vlčaty krok za krokem, rok za rokem*. Liberec: Skauting, 1996.
Skauting. Vyd. 1. Liberec: Skauting, 1995.
BŘICHÁČEK, Václav a kol. *Rovering*. Liberec: Skauting, 2000.
FOGLAR, Jaroslav. *Náš oddíl*. Vyd. 1. Praha: Atos, 1992.

OČK PEDAGOGIKA (PED)

Držitel OČK pedagogika má dostatečný odborný základ, aby dokázal systematicky a s nadhledem předávat a ověřovat poznatky z pedagogiky ve skautském vzdělávání (vůdcovská a čekatelská zkouška).

ODBORNOST

- Chápe a vysvětlí jedinečnost dítěte/každého člověka a roli vedoucího oddílu v této oblasti.
- Uplatňuje respektující přístup ve výchově.
- Rozumí komplexní problematice komunikace s dětmi a spolupracovníky v oddíle.
- Rozumí a vysvětlí význam vzorů ve výchově.
- Ví, jak se vyvarovat chyb při poznávání druhých. Ovládá přístupy vhodné pro pedagogické pozorování dětí/ lidí a jejich vývoje.
- Rozumí problematice motivace, motivující činnosti v oddíle, včetně souvislostí s odměnami a tresty.
- Zná vývojovou psychologii se zaměřením na rozdíly dle věku a pohlaví (s přihlédnutím na psychické a fyzické hranice, motivující a demotivující činnosti, vhodné aktivity).
- Chápe zpětnou vazbu jako formu rozvoje jedince a dovede ji vhodně poskytovat.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Plán výuky a ověřování pedagogiky na vůdcovském kurzu vč. určení návazností jednotlivých témat a programů, určení priorit a důležitosti jednotlivých témat/ projevů kompetencí, přesahů do dalších oborů (zejména psychologie a metodika), způsobu předávání a ověřování kritérií.

DOPORUČENÁ LITERATURA

STROUHAL, Martin. *Teorie výchovy: k vybraným problémům a perspektivám jedné pedagogické disciplíny*. Vyd. 1. Praha: Grada, 2013. (kapitola: 2. Výchovné antinomie a mnohost pedagogických diskursů)
ČÁP, Jan a MAREŠ, Jiří. *Psychologie pro učitele*. Praha: Portál, 2001. (kapitola 8: Celkové způsoby

výchovy)

DUCKWORTH, Angela. *Houževnatost: síla vytrvalosti a vášně*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2017. (kapitola 10: Výchova k houževnatosti)

FRANC, Daniel, SOBKOVÁ ZOUNKOVÁ, Daniela a MARTIN, Andy. *Učení zážitkem a hrou: praktická příručka instruktora*. Brno: Computer Press, 2007 (kapitola 2: Teoretické pilíře dramaturgie). Dostupné [ZDE](#).

HRUBÁ, Jana a CHVÁL, Martin. *Na cestě ke kvalitní škole*. Praha: Wolters Kluwer, 2019 (kapitola 2: Plánování autoevaluace)

SVOBODA, Jan a JOCHMANNOVÁ, Leona. *Krizové situace výchovy a výuky*. Praha: Stanislav Juhaňák - Triton, 2015. (kapitola 11 Krizové situace výuky a jejich řešení)

VALENTA, Milan et al. *Přehled speciální pedagogiky: rámcové kompendium oboru*. Praha: Portál, 2014.

BROWN, Peter C., ROEDIGER, Henry L. a MCDANIEL, Mark A. *Nauč se to!: jak se s pomocí vědy efektivněji učit a více si pamatovat*. V Brně: Jan Melvil Publishing, 2017. (kapitoly: 1. Mylné názory na učení a 8. Nauč se to - praktické tipy)

STARÝ, Karel a kol. *Formativní hodnocení ve výuce*. Praha: Portál, 2016. (kapitola 3.4. Zpětná vazba). Dostupné [ZDE](#).

NEHYBA, Jan. *Zpětná vazba v práci učitele*. Brno: MUNI, ?. Dostupné [ZDE](#).

JANOŠOVÁ, Pavlína. *Dívčí a chlapecká identita: vývoj a úskalí*. Praha: Grada, 2008. (vybrané kapitoly z knih o Vývojové psychologii). Dostupné [ZDE](#).

PLAMÍNEK, Jiří. *Vzdělávání dospělých: průvodce pro lektory, účastníky a zadavatele*. Praha: Grada, 2014. (kapitoly 2 Volba témat a 3 Volba metod).

WILKINSON, Michael. *Tajemství facilitace: dosáhněte výjimečných výsledků v týmové práci pomocí SMART metody*. Brno: Computer Press, 2011. (kapitoly: 1 Co je to facilitované sezení? 2 Tajemství kladení otázek)

SELINGMAN, Martin E. P. *Vzkvétání: nové poznatky o podstatě štěstí a duševní pohody*. V Brně: Jan Melvil, 2014. (kapitola 5: Pozitivní vzdělávání: výuka osobní pohody na školách). Dostupné [ZDE](#).

SMÉKALOVÁ, Eleanora a PALOVÁ, Kateřina. *Sociální a emoční učení na českých školách*. Olomouc: UPOL, 2016. Dostupné [ZDE](#).

VALENTA, Josef. *Didaktika osobnostní a sociální výchovy*. Praha: Grada, 2013. (kapitoly 1. Kontexty a 2. Repetitorium základní podoby OSV z pohledu didaktických kategorií)

VACEK, Pavel. *Rozvoj morálního vědomí žáků: metodické náměty k realizaci průřezových témat*. Praha: Portál, 2008.

PROCHÁZKA, Jakub, VACULÍK, Martin a SMUTNÝ, Petr. *Psychologie efektivního leadershipu*. Praha: Grada, 2013.

Grada. (Kapitola: 3.2 Dovednosti leadera, manažerské dovednosti a manažerské kompetence)

HLAVINKA, Filip a PROCHÁZKA, Jakub. *Kompetence ve skautském vzdělávání*. Praha: TDC, 2020. Dostupné [ZDE](#).

MERTIN, Václav a kol. *Metody a postupy poznávání žáka: pedagogická diagnostika*. Praha: Wolters Kluwer, 2016. (DÍL 2 Žák - výchovná problematika).

NOVÁČKOVÁ, Jana a NEVOLOVÁ, Dobromila. *Respektovat a být respektován: cesta k sebeúctě a zodpovědnosti*. Praha: PeopleComm, 2020. (kapitola: 9 Já- sdělení)

Časopis Gymnasion. Dostupné [ZDE](#).

OČK PSYCHOLOGIE (PSY)

Držitel OČK psychologie má dostatečný odborný základ, aby dokázal systematicky a s nadhledem předávat a ověřovat poznatky z psychologie ve skautském vzdělávání - vůdcovské/ čekatelské zkoušky.

ODBORNOST

- Rozumí obecné, vývojové, pedagogické, sociální psychologii.
- Rozumí osobnostnímu rozvoji dětí a dětské psychopatologii.
- Rozumí psychické bezpečnosti dětí a dovede ji zajistit.
- Zvládá vedení psychicky náročných programů.
- Rozumí skupinové dynamice a týmové práci.
- Dovede poskytnout krizovou intervenci.
- Rozumí specifikům věkových kategorií a možným poruchám psychického vývoje.
- Rozumí problematice sociálně-patologických jevů v dětských kolektivech a rodinách a možnostem jejich prevence.
- Rozumí problematice motivace, autority a stylům vedení.
- Rozumí konceptu osobnosti a podpoře osobního rozvoje.

PODKLADY PRO PROKÁZÁNÍ ODBORNOSTI A DIDAKTIKY

- Stručný životopis s důrazem na praxi a vzdělání v oblasti psychologie či v souvisejících oborech (např. pedagogika, dětské lékařství, psychoterapie).
- Osnova vzdělávacích bloků z psychologie pro čekatelský nebo vůdcovský kurz, kterou žadatel sám vytvořil. Předložení osnovy lze nahradit jiným způsobem představení obsahu všech vzdělávacích programů z oblasti psychologie na čekatelském nebo vůdcovském kurzu (např. videonahrávka vzdělávacích programů z oblasti psychologie, pozvání garanta na vlastní programy z oblasti psychologie na nějakou vzdělávací akci).
- Vstupní písemný test z psychologie v rozsahu vůdcovské zkoušky.

DOPORUČENÁ LITERATURA

OČK z psychologie není vstupní kvalifikací pro lidi zájímající se o psychologii, ale kvalifikací dokladující hluboké znalosti v oboru. Uchazečům doporučujeme domluvit si konzultaci s někým z garantů OČK ještě před samotným zahájením ověřování odbornosti a didaktiky.

Základní:

CAKIRPALOGLU, Panajotis. *Úvod do psychologie osobnosti*. Praha: Grada, 2012.

KOLÁŘ, Michal. *Nová cesta k léčbě šikany*. Praha: Portál, 2011.

MAREŠ, Jiří. *Pedagogická psychologie*. Praha: Portál, 2013.

REEV, Johnmarshall. *Understanding motivation and emotion*. New Jersey: John Wiley & Sons, 2024.

SVOBODA, Mojmír, KREJČÍKOVÁ, Dana a VÁGNEROVÁ, Marie. *Psychodiagnostika dětí a dospívajících*. Praha: Portál, 2015.

VÁGNEROVÁ, Marie. *Vývojová psychologie: dětství a dospívání*. Praha: Karolinum, 2012.

VÝROST, Jozef, ed., SLAMĚNÍK, Ivan, ed. a SOLLÁROVÁ, Eva, ed. *Sociální psychologie: teorie, metody, aplikace*. Praha: Grada, 2019.

ŽÁČEK, Jan, ed. *Z nevýhody výhoda: příručka pro skautské vedoucí o tom, jak v oddíle pracovat s dětmi s různými specifickými potřebami*. Praha: Junák - svaz skautů a skautek ČR, TDC, 2013.

Rozvíjející:

PINK, Daniel H. *Pohon = Drive: překvapivá pravda o tom, co nás motivuje!*. Olomouc: ANAG, [2017].

JENSEN, Frances E. a NUTT, Amy Ellis. *Mozek teenagera*. Praha: Dobrovský s.r.o., 2015.

MATĚJČEK, Zdeněk. *Po dobrém, nebo po zlém?*. Praha: Portál, 2007.

OČK PRVNÍ POMOC (PP)

OČK PP má specifické podmínky a získává se na základě vůdcovské zkoušky v kombinaci s dalším vzděláním, konkrétně:

- Lékaři, medici, všeobecné sestry, porodní asistentky, zdravotničtí záchranáři, zdravotničtí asistenti a držitelé kvalifikace člen první pomoci v získávají OČK PP, pokud prokáží svoje civilní vzdělání v kombinaci s úspěšnou absolvencí IK, KLM nebo semináře pro garanty ZZA.
- Absolventi ZZA získávají OČK PP, pokud mohou doložit úspěšnou absolvenci IK, popř. KLM.
- Absolventi semináře ZZA získávají OČK PP, jestliže úspěšně absolvovali IK, popř. KLM.

Samostatný obsah tohoto OČK se nestanovuje.